

INTEGRACE A INTEGRITA: ČESKÉ ZEMĚ A „ŘÍŠSKÁ“ IDEA V ROMÁNĚ ADALBERTA STIFTERA WITIKO

Wolfgang Müller-Funk

Interpretace románu Adalberta Stiftera Witiko nám umožňuje číst toto dílo i s ohledem na aktuální problematiku. Intergrace a integrita jsou v románu chápány ve středoevropském kontextu jako rozhodující póly napětí, které určují vztah středověkého Českého království k univerzalizmu „říše“. Už i Stifter chápal děj ve Witikovi jako pozadí pro problémy, které v 19. století vyžadovaly řešení: rozpor mezi národní emancipací a univerzalizmem (habsburské) říše. Stifterova pozice, která úmyslně pomíjí problémy jazykové difference, je irénicky smířlivá. Jeho román představuje pokus, do kolektivní paměti německého jazykového prostoru integrovat to cizí, jiné, zatímco pod znamením rovnoprávnosti – i když chápe českou snahu po integritě – se

přimlouvá za integraci. Tak jako Stifter zahalil problémy své doby prostředky historického a historizujícího románu do roucha středověkých událostí (k tomu patří i problém práva, spravedlnosti a demokracie), je možno i dnes chápat jeho román jako historický model pro řešení aktuálních otázek, které ve smyslu dlouho působící linie evropské kontinuity jsou v rámci Evropy opět, a po roce 1989 ve zvýšené míře, na denním pořádku.